

Temanotat

## **Kroatia: Pass, ID- og underlagsdokumenter**



Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2012

**Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.**

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

**Landinfo**  
**Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon**

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: [mail@landinfo.no](mailto:mail@landinfo.no)

[www.landinfo.no](http://www.landinfo.no)

Temanotat **Kroatia: Pass, ID- og underlagsdokumenter**

---

## **SUMMARY**

This report concerns rules and procedures for issuing ID-, travel- and breeder documents in Croatia.

Civil data (births, marriages, deaths, name change and change of domicile) are registered by local civil registry offices, situated in counties and municipalities throughout the country. Various breeder documents, required for the issuing of travel documents or ID cards, are delivered by the same offices.

Travel documents and ID cards are issued by the local police stations, sorting under the Ministry of Interior. Machine-readable Croatian ID cards have been available since 2003 and are compulsory for all citizens over the age of 16. Biometric passports were introduced in 2009. Croatian travel documents comply with international standards.

Over the last decade, the government have led a number of efforts to fight corruption in Croatia. In its last chapter, the report gives a brief comment on corruption within the public services, specifically related to the issuance of documents.

## **SAMMENDRAG**

Dette notatet omhandler regler og prosedyrer for utstedelse av pass, ID- og underlagsdokumenter i Kroatia.

I Kroatia registreres personopplysninger (fødsel, ekteskap, dødsfall og navne- og bostedsendring) ved lokale folkeregistreringskontorer, som er å finne i alle landets fylker og kommuner. Det er de samme kontorene som deretter utsteder forskjellige underlagsdokumenter, som er påkrevd ved anskaffelse av pass og ID-kort.

Reisedokumenter og ID-kort utstedes derimot ved de lokale politistasjonene, som er underlagt Innenriksdepartementet. Kroatisk ID-kort har vært maskinlesbare siden 2003, og alle borgere over 16 år skal være i besittelse av et slikt kort. Landet innførte biometriske pass i 2009. Passene fyller internasjonale krav til sikkerhet.

Kroatia har i løpet av det siste tiåret iverksatt en rekke tiltak mot korrupsjon. I den siste delen av notatet omtales korrupsjon i forbindelse med offentlige tjenester og dokumentutstedelse.

# INNHold

<b>1. Innledning</b> .....	<b>5</b>
<b>2. Reisedokumenter</b> .....	<b>5</b>
2.1 Biometriske pass .....	6
2.1.1 <i>Fremmøteplikt og dokumentasjonskrav</i> .....	6
2.1.2 <i>Navneendringer</i> .....	7
2.1.3 <i>Søknad om pass/reisedokumenter ved kroatisk utenriksstasjoner</i> .....	7
2.2 Midlertidige reisedokumenter .....	8
2.3 Statsborgerskap og statsborgerskapsattest .....	8
2.3.1 <i>Søknad om statsborgerskap ved kroatisk utenriksstasjoner</i> .....	9
2.3.2 <i>Dobbelt statsborgerskap</i> .....	10
2.3.3 <i>Forholdet mellom Kroatia og kroater bosatt utenfor Kroatia</i> .....	10
<b>3. ID- og underlagsdokumenter</b> .....	<b>10</b>
3.1 De statlige registrene .....	11
3.2 Utskrifter av attester fra statlige registre .....	12
3.3 Fødselsregistrering og fødselsattest .....	12
3.3.1 <i>Fødselsregistrering av barn født i utlandet</i> .....	13
3.3.2 <i>Mangelfull eller utelatt fødselsregistrering</i> .....	13
3.4 Ekteskapsattest, skilsmisdom og ugifteattest .....	13
3.4.1 <i>Registrering av ekteskap inngått i utlandet</i> .....	14
3.5 Dødsattest .....	14
3.6 Personnummer (JMB-nummer) .....	14
3.7 Personlig identifikasjonsnummer (OIB-nummer) .....	15
3.8 ID-kort .....	16
3.8.1 <i>ID-kort for utlendinger</i> .....	17
<b>4. Kontroll av ID-opplysninger</b> .....	<b>18</b>
<b>5. Korrupsjon</b> .....	<b>18</b>
5.1 Bestikkelser .....	19
5.2 Dokumentforfalskning .....	20
<b>6. Referanser</b> .....	<b>21</b>

## 1. INNLEDNING

Etter at Kroatia erklærte seg uavhengig av det tidligere Jugoslavia i 1991, har landet gradvis innført egne nasjonale lover, rutiner og dokumenter. Egne nasjonalitetspass ble utstedt allerede fra oktober 1991, og reisedokumentene utstedt av jugoslaviske myndigheter ble gjort ugyldige fra 1993. En lov om kroatisk ID-kort trådte i kraft i 2002, og de nye nasjonale, obligatoriske ID-kortene har siden da vært maskinlesbare. I 2008 ble det også innført en ny ordning for personlige identifikasjonsnumre, som gradvis har erstattet bruken av det gamle personnummersystemet som ble benyttet av alle de tidligere jugoslaviske republikkene. De kroatisk systemene for registrering av opplysninger og utstedelse av dokumenter fremstår i dag som sikre og moderne.

Lovverkene som regulerer utstedelse og besittelse av person- og reisedokumenter i Kroatia er hovedsakelig Lov om reisedokumenter (1999, med endringer av 2002, 2005 og 2009), Statsborgerskapsloven (1991), Lov om ID-kort (2002) og Lov om ID-nummer (2008).

I det følgende presenteres rutinen for registrering av persondata og utstedelse av reise- og underlagsdokumenter i Kroatia. Tjenestene er underlagt og administrert av Det kroatisk innenriksdepartementet, utenriksdepartementet, finansdepartementet og departementet for offentlig administrasjon.

Temanotatet bygger på offentlig tilgjengelig informasjon, blant annet fra kroatisk departementer, utenriksstasjoner og dokumentleverandører. Det gjøres oppmerksom på at deler av kilde litteraturen, inkludert lovverkene, kun er tilgjengelig på kroatisk.

## 2. REISEDOKUMENTER

Utstedelse og bruk av pass i Kroatia reguleres av Lov om reisedokumenter for kroatisk borgere av 1999, samt endringer til loven av 2002, 2005 og 2009 (Lov om reisedokumenter 1999; Lov om reisedokumenter – endringer av 2002; Lov om reisedokumenter – endringer av 2005; Lov om reisedokumenter – endringer av 2009).

Det utstedes følgende typer pass: ordinært pass, diplomatpass, tjenestepass og midlertidig reisedokument.

Det kroatisk utenriksdepartementet er ansvarlig for utstedelse av diplomatpass og tjenestepass i landet, mens Innenriksdepartementet er ansvarlig for all øvrig passutstedelse. Innlevering av passøknader og selve utleveringen av passet foregår ved de lokale politistasjonene i Kroatia, eller dersom søkeren befinner seg i utlandet, ved kroatisk utenriksstasjoner (Lov om reisedokumenter 1999, art. 4, 20, 22).

Siden 1991 har det blitt utstedt tre serier maskinlesbare kroatisk pass. Den første serien ble utstedt i perioden 1991 til 1999, og var i sirkulasjon til 2009. I 1999 innførte Kroatia en ny serie pass, som ble utstedt fra begynnelsen av 2000. Disse er fortsatt i sirkulasjon og er gyldige til utløpsdato. Den tredje serien pass er dagens biometriske pass, som ble innført 30. juni 2009 (Wikipedia; IRB 2008; Keesing Documentchecker u.å.).

## 2.1 BIOMETRISKE PASS

De første kroatiske, biometriske passene ble utstedt til diplomater og offentlige tjenestemenn den 30. juni 2009, mens de lokale politistasjonene og de kroatiske utenriksstasjonene først begynte å utstede biometriske pass fra og med 18. januar 2010 (Innenriksdepartementet u.å.f).

De biometriske passene inneholder informasjon om passinnehaverens for- og etternavn, nasjonalitet, kjønn, fødested- og land, adresse, personnummer, passnummer, utløpsdato, navn på foreldre eller verge for mindreårige eller umyndige, navn på utstedende myndighet samt eventuelle merknader. De biometriske dataene i passet omfatter digitalisert bilde av passinnehaveren samt to fingeravtrykk (Innenriksdepartementet u.å.f).<sup>1</sup>

Pass for personer som er eldre enn 21 år, utstedes med en gyldighetsperiode på ti år. For personer yngre enn 21 år, utstedes pass med gyldighetsperiode på fem år (Lov om reisedokumenter 1999, art. 12 jf. Lov om reisedokumenter - endringer av 2009, art 6). Både tjeneste- og diplomatpass er gyldige i fem år (Lov om reisedokumenter 1999, art. 15).

Passene er ikke fornybare, og må erstattes av nye når de utløper.

Pass skal utstedes innen tretti dager fra mottak av søknad (Lov om reisedokumenter 1999, art. 40).

### 2.1.1 Fremmøteplikt og dokumentasjonskrav

Søknad om pass skal leveres ved personlig fremmøte på en lokal politistasjon der vedkommende søker er registrert bosatt. Søkeren skal også personlig hente passet ved den samme politistasjonen.

I særskilte tilfeller der søkeren er forhindret fra å møte ved sin lokale politistasjon grunnet nødvendig opphold på annet sted (som for eksempel sykehusopphold), kan vedkommende søke om og få utstedt pass ved en annen politistasjon enn der hun/han er registrert bosatt (Lov om reisedokumenter 1999, art. 20).<sup>2</sup>

Det kroatiske innenriksdepartementet (u.å.f) opplyser at følgende dokumentasjonskrav gjelder ved søknad om pass:

- Søkeren må fremvise kroatisk statsborgerskapsattest eller ID-kort som stadfester vedkommendes identitet og statsborgerskap.

Utover selve dokumentasjonskravet, må søkeren ha med ett fotografi (som er tatt i henhold til regler for bruk i biometrisk pass), legge frem betalingsbekreftelse

---

<sup>1</sup> Passene produseres av det kroatiske firmaet Agencija za komercijalnu djelatnost (AKD), som på sine hjemmesider presenterer bilder av passene og gir informasjon om passenes tekniske spesifikasjoner (AKD u.å.b).

<sup>2</sup> Kravet om at man må søke om pass på stedet der man er bostedsregistrert, innebærer ellers at kroatiske borgere som er bosatt i utlandet og ikke har fast bostedsregistrering i Kroatia, ikke vil kunne møte på lokal politistasjon i hjemlandet for å søke om og få utstedt pass. Personer som er registrert bosatt i utlandet, må søke om pass gjennom sin nærmeste kroatiske utenriksstasjon.

(postanvisning),<sup>3</sup> og innlevere eventuelt gammelt/utløpt pass. Søkeren må avgi fingeravtrykk av venstre og høyre pekefinger.

Tidligere kunne barn skrives inn i sine foreldres pass. I 2000 trådte nye lovendringer i kraft, og siden da må alle kroatiskere, inkludert barn, ha egne pass for utenlandsreiser (IRB 2008).

Foreldre eller en autorisert verge kan søke om pass på vegne av mindreårige eller juridisk umyndiggjorte personer. Dersom barnets foreldre er skilt, skal passøknaden fremmes av den forelderen som er tilkjent den daglige omsorgsretten for barnet.

Barn under 12 år skal ikke avgi fingeravtrykk, og trenger heller ikke å møte personlig for å søke om eller avhente pass (Lov om reisedokumenter 1999, art. 37; Innenriksdepartementet u.å.f). Barn over 12 år må imidlertid møte personlig for å avlegge fingeravtrykk og avgi signatur (Innenriksdepartementet u.å.d, punkt 21.-23.)

Ved førstegangssøknad om pass til barn som ikke er i besittelse av ID-kort, gjelder følgende dokumentasjonskrav:

- Forelder/foreldre må fremvise barnets fødsels- og statsborgerskapsattest.
- Forelder/foreldre må fremvise kroatisk pass eller ID-kort.

Utover selve dokumentasjonskravet, må søkeren ha med ett fotografi (som er tatt i henhold til regler for bruk i biometrisk pass) og legge frem betalingsbekreftelse (postanvisning).

Passene har en gyldighetstid på fem år.

## **2.1.2 Navneendringer**

Pass med utdaterte eller feilaktige opplysninger om navn er ikke gyldige. Dersom en person endrer navn, for eksempel ved ekteskapsinngåelse, må navneendringen registreres i fødsels- og ekteskapsregistrene før vedkommende kan få utstedt nytt pass med endret navn.

I henhold til kroatisk lovgivning, kan en borger ikke bruke flere enn to fornavn og to etternavn. Dersom en person har flere for- eller etternavn, må han/hun velge hvilke navn som skal benyttes i formelle eller juridiske sammenhenger (Den kroatisk ambassaden i Pretoria u.å.).

## **2.1.3 Søknad om pass/reisedokumenter ved kroatiskere utenriksstasjoner**

Reisedokumenter og biometriske pass utstedes ved kroatiskere utenriksstasjoner og ambassader. Det er en betingelse for utstedelse av pass at vedkommende søker har oppholdt seg i mer enn tre måneder i utlandet innen passøknaden fremmes.

Det er videre et krav om at passøknaden leveres ved personlig oppmøte ved utenriksstasjonen.

---

<sup>3</sup> Gjeldende priser for ordinær utstedelse av biometrisk pass er ifølge Innenriksdepartementet 320 HRK, mens hurtigutstedelse koster 410 HRK. I tillegg kommer administrative gebyrer på henholdsvis 70 og 220 HRK (DNB vekslingskurs medio desember 2011: 100 kroatiskere kuna (HRK) tilsvarer ca. 103 NOK) (Innenriksdepartementet u.å.f).

For førstegangsutstedelse av pass, kreves det at søkeren legger frem følgende dokumentasjon (Den kroatisk ambassaden i Pretoria u.å.; Den kroatisk ambassaden i London u.å.b):

- Kroatisk statsborgerskapsattest (eventuelt dokumentasjon fra Det kroatisk innenriksdepartementet om at søkeren er blitt innvilget slikt statsborgerskap).
- Fødselsattest (kroatisk eller (oversatt versjon) fra landet der passøkeren er født).
- Bevis eller dokumentasjon på opphold utover tre måneder i utlandet.
- Betalingsbekreftelse/kvittering for pass samt konsulære avgifter.

Ved søknad om fornyelse av pass, må søkeren legge frem:

- Kroatisk statsborgerskapsattest eller ID-kort som stadfester søkerens identitet og statsborgerskap.
- Bevis eller dokumentasjon på opphold utover tre måneder i utlandet.
- Gammelt/utløpt eller ødelagt pass.

## **2.2 MIDLERTIDIGE REISEDOKUMENTER**

Midlertidige reisedokumenter kan utstedes til kroatisk borgere som har mistet, blitt frastjålet eller fått ødelagt passet sitt under et utenlandsopphold. Reisedokumentet utstedes slik at vedkommende skal kunne returnere til Kroatia og søke om nytt pass fra hjemlandet. Det er gyldig i 30 dager fra utstedelse, eller i så mange dager som er nødvendig for at vedkommende skal kunne returnere til hjemlandet (Lov om reisedokumenter 2009, art. 14).

For å få utstedt et midlertidig reisedokument, må vedkommende søker kunne bevise sin identitet. Dersom passet er stjålet og vedkommende ikke er i besittelse av annen identifikasjon, kreves det at én eller flere andre kroatisk borgere kan gå god for hans/hennes identitet. Disse vitnene gir godkjenning under økonomisk og juridisk ed (Den kroatisk ambassaden i Pretoria u.å.).

## **2.3 STATSBOGERSKAP OG STATSBOGERSKAPSATTEST**

Kroatias statsborgerskapslov trådte i kraft den 8. oktober 1991, samme dag som landet kunngjorde sin uavhengighet fra Jugoslavia.

Alle personer som på dette tidspunktet hadde republikkborgerskap i Kroatia, fikk da automatisk statsborgerskap i den nye staten Kroatia (Statsborgerskapsloven 1991, art. 30). Personer som var bosatt i Kroatia og som ikke hadde republikkborgerskap i landet, men i en av de andre republikkene i Jugoslavia, ble umiddelbart gitt status som utlendinger. Denne gruppen kunne erverve kroatisk statsborgerskap ved naturalisering, blant annet under forutsetning at de hadde vært permanent bosatt i minst fem år i landet, og at de hadde blitt løst eller kunne bevise at de ville komme til å bli løst fra annet statsborgerskap (Statsborgerskapsloven 1991, art. 8).<sup>4</sup>

---

<sup>4</sup> I EUDO Citizenship Observatory's Country Report Croatia (Ragazzi & Štiks 2010, s. 5-8) gis en utfyllende beskrivelse av omstendighetene rundt naturalisering av ikke-kroatisk bosettingsgrupper på 1990-tallet, og hvilke konsekvenser den nye statsborgerskapsloven hadde for disse gruppene. Både EUDO Citizenship Observatory og



I henhold til loven kan kroatisk statsborgerskap erverves ved opphav (én av foreldrene er kroatisk borger), ved fødsel i Kroatia, ved naturalisering eller i henhold til internasjonale avtaler (Statsborgerskapsloven 1991, art. 3).

Det er Det kroatiske innenriksdepartementet som fatter alle beslutninger om statsborgerskap.

Søknad om statsborgerskap skal leveres til den lokale politistasjonen der vedkommende er bosatt. Søknaden skal inneholde søknadspapirer og utfylt skjema (skjema kan fås ved henvendelse til lokal politistasjon eller lastes ned fra nettsidene til utenriksstasjoner), samt følgende dokumenter (avhengig av hvilket grunnlag vedkommende søker statsborgerskap på) (Innenriksdepartementet u.å.a):

- Dokumentasjon på at én forelder eller besteforelder har kroatisk statsborgerskap (hvis relevant).
- Fødselsattest.
- Ekteskapsattest (hvis relevant).
- Statsborgerskapsattest (hvis relevant).
- Pass eller ID-kort med foto.

Selve statsborgerskapsattesten utstedes dernest av søkerens lokale folkeregistreringskontor (Statsborgerskapsloven 1991, art. 28).

Ved erverv av statsborgerskap, blir personer som er født eller bosatt i Kroatia registrert i det lokale statsborgerskapsregisteret som er nærmest vedkommendes bosted.

Barn som er født i utlandet, men hvis foreldre fortsatt har fast bostedsadresse i Kroatia, blir også registrert i det lokale statsborgerskapsregisteret der foreldrene har bostedsadresse. Dersom man er født i utlandet av foreldre som ikke har fast bostedsadresse i Kroatia, blir statsborgerskapet registrert i det sentrale statsborgerskapsregisteret i Zagreb (Statsborgerskapsloven 1991, art. 27).

### **2.3.1 Søknad om statsborgerskap ved kroatiske utenriksstasjoner**

Dersom det søkes fra utlandet, kan søknaden leveres ved nærmeste kroatisk utenriksstasjon. Søknaden videresendes Det kroatiske innenriksdepartementet for behandling.

Dokumentasjonskravene for personer som søker om statsborgerskap ved utenriksstasjoner, er likelydende dem som gjelder dersom man søker ved kroatisk politistasjon. I tillegg må søkeren legge frem vandelsattest/dokumentasjon på at han/hun ikke har et kriminelt rulleblad (dokumentasjonen må ikke være eldre enn seks måneder) (Den kroatisk ambassaden i Washington, D.C. u.å.).

Alle dokumenter skal legges frem i original versjon, eventuelt sammen med autorisert oversettelse til kroatisk.

---

organisasjonen Refugees International understreker at statsborgerskapsloven kan virke diskriminerende på ikke-etniske kroater og minoritetsgrupper. I en rapport fra Refugees International hevdes det blant annet at "...excessive delays in the processing of citizenship, in particular that of ethnic Serbs, have resulted in the loss of social and educational benefits (Southwick & Lynch 2009, s. 45).

Dersom søkeren er en mindreårig mellom 14 og 18, skal vedkommende selv gi skriftlig samtykke til søknaden.

### **2.3.2 Dobbel statsborgerskap**

I henhold til loven kan kroatiske statsborgere ha flere statsborgerskap enn sitt kroatiske. Samtidig fremgår det av loven at en utlending som vil oppnå kroatisk statsborgerskap, først må si fra seg andre statsborgerskap (Statsborgerskapsloven 1991, art. 8). I en EUDO-analyse av den kroatiske statsborgerskapsloven, fremholder likevel forfatterne Francesco Ragazzi og Igor Štiks at det i praksis har vært forholdsvis uproblematisk for den kroatiske diasporaen i USA, Canada, Australia, Tyskland og i andre land å få innvilget kroatisk statsborgerskap uten å måtte gi avkall på et annet statsborgerskap.

Det samme har inntil nylig vært gjeldende for et betydelig antall borgere (de fleste etniske kroater) som i praksis har hatt statsborgerskap både i Bosnia-Hercegovina og Kroatia i en årrekke. Etter flere års forhandlinger, vedtok de to landene imidlertid en avtale om dobbelt statsborgerskap den 26. oktober 2011, som trådte i kraft samme dag (FENA 2011). Ifølge EUDO (Stjepanovic 2011) formaliserer avtalen status for omtrent 800 000 personer som de facto har hatt både bosnisk og kroatisk statsborgerskap.

### **2.3.3 Forholdet mellom Kroatia og kroater bosatt utenfor Kroatia**

Det kroatiske parlamentet vedtok i oktober 2011 en lov som regulerer forholdet mellom landet Kroatia og kroater (både kroatiske statsborgere og ikke-statsborgere) bosatt i utlandet (Lov om forhold mellom Kroatia og kroater utenfor Kroatia 2011). Loven skiller mellom tre ulike grupper kroater i utlandet (kroatiske minoriteter i andre europeiske stater, kroater i Bosnia-Hercegovina og kroatiske emigranter/diaspora), og definerer blant annet hvilke plikter Kroatia anser å ha ovenfor disse ulike gruppene.

## **3. ID- OG UNDERLAGSDOKUMENTER**

Innledningsvis bemerker vi at kroatiske myndigheter som regel ber om at personer fremviser nylig utstedt utskrift fra fødselsregisteret (utstedt i løpet av de siste seks måneder) for å få utstedt øvrige offisielle dokumenter (se blant annet Den kroatiske ambassaden i Sarajevo u.å.; Den kroatiske ambassaden i London u.å.b; Den kroatiske ambassaden i Berlin u.å.). Dette er fordi praksis i Kroatia er at endringer i sivilstatus, slik som skilsmisse eller navneendringer, føres inn i fødselsregisteret. En nylig utstedt utskrift (både av fødsels- og ekteskapsattest) viser således alle eventuelt oppdaterte opplysninger.

Flere kilder opplyser også at vedleggene til søknader om offisielle kroatiske dokumenter skal innleveres i original versjon; altså må man påregne at kopier av eksempelvis fødselsattest, ekteskapsattest og liknende ikke vil aksepteres som gyldig underlagsdokumentasjon (Innenriksdepartementet u.å.d; Den kroatiske ambassaden i

Sarajevo u.å.; Den kroatiskke ambassaden i London u.å.b; Den kroatiskke ambassaden i Berlin u.å.).

Samtidig pågår en kontinuerlig elektronisering av offentlige tjenester i Kroatia, og tendenser viser at flere og flere tjenester blir tilbudt elektronisk eller ved bruk av internett. Kravene fra enkelte etater om at søkere må legge frem originaldokumenter eller nylige utskrifter fra offentlige registre er derfor i endring.

Som eksempel er det i en rapport fra iDABC-prosjektet (nærmere informasjon om prosjektet gis i kildelisten bakerst) opplyst at kroatiskke skoler innførte en ordning i 2009, som innebærer at foreldre og lærere kan slippe å levere inn dokumenter i papirform, men heller benytte internett ved innskriving i skolen:

*To enlist into a school a birth certificate is needed. Every year the parents had to go to the register office and acquire a birth certificate. They had to pay for it. From last year on an application was developed [...] to offer the service to check the birth data via internet. One person in every school received a username and a password to enter the service and check the Birth Register against the data received by the parents. The parents have a choice. If they want they can still bring a birth certificate to the school or they can give consent to the school to check the register (iDABC 2009, s.26).*

Landinfo har ikke funnet flere konkrete eksempler på hvordan elektroniske tjenester har erstattet det tidligere papirsystemet, men ut fra informasjonen som foreligger om moderniseringen av systemene og innføringen av elektroniske tjenester i landet, er det rimelig å anta at flere offentlige tjenester per 2012 og i tiden fremover vil tilby løsninger som beskrevet ovenfor.

Landinfo vil i denne sammenheng understreke at det offentliges registrering av personopplysninger i dag foregår elektronisk, via sammenkoplete og moderne datanettverk.

### 3.1 DE STATLIGE REGISTRENE

Registrene for registrering og oppbevaring av personopplysninger er databaserte, og kan utveksle informasjon elektronisk. Blant de mest sentrale kroatiskke registrene er følgende (iDABC 2009, s. 18):

- Fødsels-, ekteskaps- og dødsregistrene
- Statsborgerskapsregisteret
- Bostedsregisteret
- Domstolsregisteret
- Registeret over nasjonale minoriteter
- Registeret over politiske partier
- Stiftelsesregisteret
- Registeret over religiøse samfunn
- Skatteregisteret

Fødsels-, ekteskaps- og dødsregistrene samt statsborgerskapsregisteret administreres av Departementet for offentlig administrasjon. Registrene er sammensluttet i et felles nettverk som omfatter mer enn 240 registreringskontorer, som alle er koplet sammen via sine lokale nettverk i et sentralisert datasystem. Ved etterspørsel eller behov vil altså informasjon som er lagret i de lokale datasystemene ved registreringskontorene, bli overført til det sentrale systemet.

Departementet for offentlig administrasjon er videre ansvarlig for blant annet registrene over nasjonale minoriteter, politiske partier, religiøse samfunn og Stiftelsesregisteret. Datanettverkene for de enkelte registrene er, i likhet med det som er beskrevet ovenfor, knyttet sammen med det sentrale systemet, slik at all informasjon kan utveksles elektronisk.<sup>5</sup>

Bostedsregisteret administreres av Innenriksdepartementet, mens domstolsregisteret er underlagt Justisdepartementet. Det sistnevnte er i praksis et offentlig foretaksregister over blant annet bedrifter, institusjoner, kooperativer, økonomiske interesseorganisasjoner og avdelinger av utenlandske bedrifter.<sup>6</sup>

### **3.2 UTSKRIFTER AV ATTESTER FRA STATLIGE REGISTRE**

Det er mulig å få utskrifter av fødselsattest, ekteskapsattest eller dødsattest ved å henvende seg til det lokale folkeregistreringskontoret der hendelsen er registrert.<sup>7</sup>

Dersom man befinner seg i utlandet, kan det søkes gjennom stedlig utenriksstasjon om å få utstedt utskrifter fra de kroatiskke registrene (Departementet for offentlig administrasjon u.å.a).

### **3.3 FØDSELSREGISTRERING OG FØDSELSATTEST**

Fødsler innrapporteres muntlig eller skriftlig til det lokale folkeregistreringskontoret<sup>8</sup> der hendelsen fant sted.

Helsevesenet har ansvar for å innrapportere barnefødsler dersom barnet fødes på sykehus eller helsestasjon. Fødselen skal innrapporteres innen 15 dager etter at fødselen fant sted. Fødsler som skjer hjemme eller utenfor sykehus/helsestasjon, skal innrapporteres til det lokale folkeregistreringskontoret av mor, far, helsearbeider eller annen person som var tilstede under fødselen (Departementet for offentlig administrasjon u.å.b).

Fødselsattester utstedes av det samme kontoret etter at hendelsen er registrert.

---

<sup>5</sup> Alle de sistnevnte registrene her er offentlige registre, og det kreves ingen autorisasjon eller ID for å søke i databasene. Disse er tilgjengelige via nettsidene [www.uprava.hr](http://www.uprava.hr).

<sup>6</sup> Det kreves ingen autorisasjon eller ID for å søke i domstolsregisterets database. Databasen er tilgjengelig via [www.pravosudje.hr](http://www.pravosudje.hr).

<sup>7</sup> Departementet for offentlig administrasjon (u.å.a) gir på hjemmesidene sine en oversikt over hvem som kan søke om utskrifter fra registrene.

<sup>8</sup> Det gis en fullstendig oversikt over samtlige folkeregistreringskontorer på hjemmesidene til det kroatiskke departementet for offentlig administrasjon (Departementet for offentlig administrasjon u.å.d).

### 3.3.1 Fødselsregistrering av barn født i utlandet

Barn av kroatisk foreldre som fødes i utlandet, kan registreres i det kroatisk fødselsregisteret. Forelder/foreldre må i slike tilfeller kontakte relevant utenriksstasjon, fylle inn fødselsregistreringsskjema, og dernest fremvise følgende:

- Barnets fødselsattest (med autorisert oversettelse til kroatisk).
- Bevis på foreldrenes kroatisk statsborgerskap i form av gyldig pass og statsborgerskapsattester.
- Bevis på foreldrenes oppholdstillatelse i landet der de oppholder seg.

Dersom en av foreldrene ikke er kroatisk borger, må vedkommende gi en skriftlig bekreftelse på at han/hun godtar at barnet skrives inn i det kroatisk fødselsregisteret (Den kroatisk ambassaden i Pretoria u.å.).

Barn kan skrives inn i det kroatisk fødselsregisteret frem til de fyller 18 år (Den kroatisk ambassaden i London u.å.a).

### 3.3.2 Mangelfull eller utelatt fødselsregistrering

Det indikeres i kildelitteraturen at fødselsregistreringen i Kroatia er tilnærmet komplett, og at myndighetene har kontroll på de ulike registreringsprosedyrene (fødsler på eller utenfor sykehus, eventuelt i utlandet).

Mangelfull fødselsregistrering, og påfølgende vanskeligheter med å få tilgang på sivildokumenter, har i særdeleshet vært et problem blant rombefolkningen i sørøst-Europa. Når det gjelder fødselsregistrering av rom i Kroatia, refererer Det amerikanske utenriksdepartementet i sin årlige menneskerettighetsrapport til Igor Lakic, rådgiver ved den kroatisk ombudsmannens kontor, som hevder at mangelfull fødselsregistrering ikke er et problem i Kroatia. For rom er det snarere mangel på statsborgerskap, og de rettighetene som utledes av statsborgerskap, som er et problemområde (U.S. Department of State 2011).

## 3.4 EKTESKAPSATTEST, SKILSMISSEDOM OG UGIFTEATTEST

Ekteskapsinngåelse innrapporteres til og registreres ved det lokale folkeregistreringskontoret der hendelsen fant sted. Etter 1946 er det kun sivile ekteskap som anses som gyldige (U.S. Department of State u.å.). Ekteskapsattesten utstedes av det samme kontoret.

Personer som skal inngå ekteskap, må fremlegge følgende (Departementet for offentlig administrasjon u.å.f):

- Fødselsattest (utskrift fra fødselsregisteret, ikke eldre enn tre måneder).
- Ugifteattest, dersom fødselsattesten er eldre enn tre måneder.
- Domstolens beslutning om å tillate ekteskapsinngåelse dersom en av partene er yngre enn 18 år (men eldre enn 16).
- Dokumentasjon på statsborgerskap (statsborgerskapsattest eller pass).
- ID-dokument (pass eller ID-kort).

Kopi av skilsmisdom er tilgjengelig fra den aktuelle distriktsdomstolen som avgjorde saken (U.S. Department of State u.å.).

Ugifteattest utstedes av det lokale folkeregistreringskontoret.

### 3.4.1 Registrering av ekteskap inngått i utlandet

Kroatiske borgere som inngår ekteskap i utlandet, kan registrere ekteskapet i det kroatiske ekteskapsregisteret ved å henvende seg til den nærmeste utenriksstasjonen. Følgende skal legges frem (Den kroatiske ambassaden i Pretoria u.å.):

- Skjema for ekteskapsregistrering i de kroatiske registrene (fås ved utenriksstasjon eller lastes ned fra utenriksstasjonenes hjemmesider).
- Original ekteskapsattest (med autorisert oversettelse til kroatisk).
- Gyldig pass.
- Statsborgerskapsattest.
- Bevis på lovlig opphold i landet der vedkommende oppholder seg (ID-kort eller pass).

### 3.5 DØDSATTEST

Dødsfall innrapporteres til det lokale folkeregistreringskontoret der hendelsen fant sted, av familiemedlemmer, helse- eller annen institusjon, eller eventuelt av vedkommende som først oppdaget dødsfallet. Registrering skal skje innen tre dager etter dødsfallet fant sted eller ble oppdaget. Dødsattesten blir utstedt ved det samme kontoret (Departementet for offentlig administrasjon u.å.c).

### 3.6 PERSONNUMMER (JMB-NUMMER)

Før Kroatia ble en uavhengig stat i 1991, var landet en republikk i det tidligere Jugoslavia. Borgerne var pliktige å bære ID-kort fra de var 16 år gamle, og fra 1976 ble alle borgere også tildelt et personnummer. Dette var det såkalte unike personlige identifikasjonsnummeret (Jedinstveni matični broj), med forkortelse JMB, heretter omtalt som *personnummeret*.

Personnummeret ble benyttet av alle republikkene i det tidligere Jugoslavia, og var et unikt nummer som ble tildelt ved fødselen. Nummeret bestod av 13 siffer, og ble ført inn i alle personlige dokumenter; herunder fødselsattest, ekteskapsattest, statsborgerskapsattest, ID-kort, pass, arbeidsbok, helsebok, førerkort, bankkort, osv.

De 13 sifrene var delt inn i 6 ulike grupper (Wikipedia, iDABC 2009):

- Gruppe I bestod av to sifre for fødselsdag.
- Gruppe II bestod av to sifre for fødselsmåned.
- Gruppe III bestod av de siste tre sifrene i fødselsår.
- Gruppe IV bestod av to sifre, det første for hvilken republikk man kom fra i Jugoslavia, og det andre for byen man var født i.
- Gruppe V bestod av tre sifre, hvorav sifre mellom 000-499 var sifre for menn, og 500-999 var sifre for kvinner.

- Gruppe VI bestod av ett siffer, som var personens tildelte kontrollnummer.

Allerede i 1992, året etter Kroatia ble selvstendig, bestemte kroatiske myndigheter at de ville videreføre personnummersystemet, men da ved å vedta en egen nasjonal lovgivning om kroatiske personnumre. Loven som ble vedtatt (Lov om personnummer 1992) var i full overensstemmelse med den tidligere jugoslaviske loven om personnummer av 1976. Innenriksdepartementet tildelte kroatiske borgere personnummeret fra fødselen av.

Først i 2002 ble den kroatiske loven av endret, av hensyn til personvern. Lovendringen innebar at personnummeret ikke lenger skulle trykkes på personlige dokumenter, såfremt det ikke ble kryptert. Innenriksdepartementet kan kun utlevere nummeret i tilfeller der det er påkrevd ved lov og dersom vedkommende person samtykker til utlevering (Lov om personnummer – endringer 2002, art. 4-5).

Endringene medførte problemer for både offentlig og privat sektor, som benyttet personnummeret for å identifisere borgere i sine respektive databaser (og som trykket nummeret på ID-kort, sertifikater og attester som ble utstedt). På denne bakgrunn begynte de forskjellige etatene i offentlig og privat sektor å innføre egne identifikasjonsnumre for personer som benyttet deres tjenester (eksempelvis innførte det offentlige helsevesenet et eget unikt brukernummer og helsekort som legitimerer den individuelle brukeren).

I registrene og i deres tilhørende databaser er den enkeltes personnummer altså fortsatt registrert, men det benyttes kun til kommunikasjon eller utveksling mellom baser som er bundet sammen i felles nettverk, og ikke til annen identifisering (iDABC 2009, s. 13).

Personnummeret fremgår fortsatt av kroatiske pass, av statsborgerskapsattesten, og av gamle ID-kort som er i sirkulasjon til utløpet av 2012 (Keesing Documentchecker u.å.; DISCS u.å.).

Nedenfor (punkt 3.5) beskrives innføringen av et nytt, og delvis parallelt, identifikasjonssystem, som og på mange områder har erstattet bruken av det tradisjonelle personnummeret.

### **3.7 PERSONLIG IDENTIFIKASJONSNUMMER (OIB-NUMMER)**

Dette identifikasjonssystemet ble introdusert ved Lov om personlig identifikasjonsnummer i 2008, og har hatt virkning fra 1. januar 2009. I utgangspunktet skulle identifikasjonsnummeret benyttes av skattemyndighetene for skattemessige anliggender. Gradvis har imidlertid offentlige og private etater og tjenesteytere tatt i bruk dette identifikasjonsnummeret i sine registre og på det som utstedes av sertifikater og attester, fremfor det gamle personnummeret (JMB).

Det personlige identifikasjonsnummeret (*Osobni identifikacijski broj* eller *OIB*) er et identifikasjonsnummer som består av 11 sifre. OIB-nummeret inneholder ingen personinformasjon (og tilfredsstillter derfor krav til personvern), men er sammensatt av ti tilfeldige sifre og ett kontrollnummer. Foran de 11 sifrene står bokstavene HR (forkortelse for Hrvatska, eller Kroatia).

Det er Skatteetaten, som er underlagt Finansdepartementet, som tildeler OIB-nummeret og som utsteder et identifikasjonsnummerbevis.

Tildelingen av OIB-nummer er basert på informasjon som Skatteetaten mottar fra aktuelt register eller annen etat (en oversikt over de vesentligste av disse finnes under rapportens punkt 3.1). Eksempelvis vil følgende innrapportering finne sted (iDABC 2009, s. 14; Finansdepartementet u.å.; Lov om ID-nummer 2008, art. 3; 8):

- Fødselsregisteret melder fra om registreringer av kroatisk borgere.
- Statsborgerskapsregisteret melder fra om registreringer av personer som har ervervet kroatisk statsborgerskap, men som ikke er registrert i kroatisk fødselsregistre.
- Innenriksdepartementet melder fra om registreringer av naturaliserte utlendinger.

Som et eksempel, har Departementet for offentlig administrasjon ansvar for fødselsregisteret. Alle landets registreringskontorer er koplet sammen i et datanettverk. Når en fødsel registreres ved et lokalt kontor, deles informasjonen med den sentrale basen for fødselsregisteret. Det europeiske prosjektet iDABC beskriver det faktiske forløpet i eksempelvis fødselsregistrering og tildeling av OIB-nummer på følgende måte:

*As soon as a new child is registered in the register office, an electronic message with the legally requested content is sent [...] through the central system [...] with the request for an OIB. Automatically the OIB is generated, returned through the [...] system and registered in the [...] system of the register office. When the birth certificate is printed, the OIB is printed too. Everything happens in real time (iDABC 2009, s. 14).*

Nummeret tjener som grunnlag for videre registrering i alle offentlige registre, og alle som tildeles et nummer får også automatisk tilsendt et identifikasjonsnummerbevis. Alle de offentlige organene som yter ulike tjenester ovenfor landets borgere, benytter OIB-nummeret i sin saksbehandling, og enkeltpersoner må oppgi nummeret ved henvendelser til eksempelvis skatte- og helsemyndighetene, lokale og regionale folkeregistreringskontorer og andre myndighetsutøvere (Lov om ID-nummer 2008, art. 5; iDABC 2009, s. 13).

### **3.8 ID-KORT**

Kroatisk ID-kort utstedes til personer etter fylte 15 år, men er først påbudt for personer fylt 16 år og eldre. ID-kortene har ti års gyldighet for personer over 27 år, og fem års gyldighet for personer mellom 15 og 27. Varige ID-kort utstedes til personer over 65 år (Lov om ID-kort 2002, art. 3 og 4).

Nye maskinlesbare ID-kort har blitt utstedt siden januar 2003. ID-kort utstedt før den tid er fortsatt i sirkulasjon, men vil i henhold til maksimal gyldighetstid, ha utløpt per 2012. Disse er ikke maskinlesbare (Keesing Documentchecker u.å.).

ID-kortene utstedes ved lokale politistasjoner. Loven stiller krav om personlig fremmøte for søknad om og utstedelse av ID-kort. Barn må møte sammen med forelder eller verge (Lov om ID-kort 2002, art. 10, Innenriksdepartementet u.å.e).

Innenriksdepartementet (u.å.e) gir følgende informasjon om dokumentasjonskrav ved søknad om ID-kort. Ved førstegangssøknad må søker legge frem følgende:



- Søknadsskjema (kan fås ved politistasjonen eller lastes ned fra Innenriksdepartementets hjemmesider).
- Statsborgerskapsattest.
- Pass (hvis dette er utstedt).
- Fødselsattest eller utskrift fra fødselsregisteret.
- 2 fargefoto i spesifisert format.
- Betalingsbekreftelse (postanvisning).

Ved søknad om fornyelse av ID-kort, skal følgende legges frem:

- Gammelt / utløpt ID-kort.
- 2 fargefoto i spesifisert format.
- Søknadsskjema (kan fås ved politistasjonen eller lastes ned fra Innenriksdepartementets hjemmesider).
- Betalingsbekreftelse (postanvisning).

Dersom søkeren har endret navn, sivilstatus eller fast bosted, er vedkommende forpliktet til å anskaffe nytt ID-kort der nye personopplysninger fremgår. Det kreves da at man fremviser:

- Ny utskrift fra fødselsregisteret, eller
- Ekteskapsattest med oppdaterte opplysninger.

Ferdige ID-kort må avhentes ved politistasjonen av kort innehaveren.

ID-kortet vil blant annet inneholde følgende: Fornavn og etternavn, fødselsdato, kjønn, nasjonalitet, permanent adresse, utløpsdato, ID-kortnummer, utstedende myndighet samt foto og signatur (Lov om ID-kort 2002, art. 7).

Det kroatiske ID-kortet er maskinlesbart,<sup>9</sup> og leveres av samme leverandør som produserer de biometriske passene i landet, Agencija za komercijalnu djelatnost (AKD). Ifølge hjemmesidene til AKD (u.å.a), planlegges det produksjon av biometriske ID-kort i nær fremtid.

### 3.8.1 ID-kort for utlendinger

En utlending som ikke er statsborger, men som er bosatt med oppholdstillatelse i Kroatia, skal også være i besittelse av ID-kort. Vedkommende henvender seg personlig til nærmeste lokale politistasjon for å legge frem søknad. Søknaden må inneholde følgende (Innenriksdepartementet u.å.b):

- Søknadsskjema.
- Eventuelt utløpt ID-kort for utlendinger.
- 2 fargefoto i spesifisert format.

---

<sup>9</sup> All informasjon om ID-kortets utseende kan finnes på hjemmesidene til ID-kortprodusenten (AKD u.å.a) og Innenriksdepartementet (u.å.c).

- Gyldig reisedokument/pass eller tilsvarende gyldig ID-dokument.
- Betalingsbekreftelse (postanvisning).

Det ferdige ID-kortet må avhentes ved politistasjonen av kortinnehaveren.

#### 4. KONTROLL AV ID-OPPLYSNINGER

Fødsel, ekteskap, død, endringer i sivilstand samt adresse- og navneendringer registreres som tidligere nevnt ved de lokale folkeregistreringskontorene. Registreringen foregår elektronisk, og informasjonen deles med det sentrale folkeregisteret via felles datanettverk.

Det er veletablerte lokale folkeregistreringskontorer i alle landets 20 fylker (samt hovedstaden Zagreb som har særskilt status) og kommuner, slik at befolkningen enkelt kan registrere ulike forhold og få utstedt underlagsdokumenter på dette grunnlaget.

Som allerede beskrevet under kapitlet om statlige registre ovenfor, har myndighetene introdusert ordninger som gjør det mulig for registrerte personer, ved hjelp av tildelt brukernavn og passord, å selv få tilgang til sine registrerte personopplysninger i fødsels- og folkeregisteret. Samtidig har myndighetene gjort en rekke andre offentlige registre tilgjengelige for søk uten at man må inneha noen form for autorisasjon. Det er Departementet for offentlig administrasjon som fungerer som portal for de registrene (Departementet for offentlig administrasjon u.å.e).

Folkeregistreringssystemet i Kroatia fremstår i dag som veletablert og moderne, og Landinfo kan ikke se at det på generelt nivå bør festes tvil ved systemet for systemene for registrering av opplysninger og utstedelse av kroatisk underlagsdokumenter. Ved førstegangsutstedelse av pass- og ID-kort er det disse samme underlagsdokumentene som kreves fremlagt, og ved tvil, vil det være mulig for myndighetene å sjekke opplysningene opp mot relevante registre.

Etableringen av elektroniske registre og felles informasjonsutvekslingssystemer på statlig nivå, myndighetenes satsning på modernisering og sikring av systemene ved hjelp av elektroniske tjenester, maskinlesbare ID-kort og innføring av biometri, er faktorer som bidrar til å styrke og ivareta dokumentsikkerheten.

#### 5. KORRUPSJON

Kroatiske myndigheter har i løpet av de siste årene gjort betydelige investeringer når det kommer til korrupsjonsbekjempelse, også som ledd i landets søknad om EU-medlemskap. EU-kommisjonen påpeker ved flere anledninger i sin siste Progress Report (2011) at Kroatia har gjort store fremskritt i arbeidet for å redusere korrupsjon både i offentlig og privat sektor.

## 5.1 BESTIKKELSER

Samtidig kan flere kilder rapportere om hendelser og statistikk som tilsier at enkelte former for korrupsjon, slik som bestikkelser, fortsatt er et forholdsvis utbredt fenomen i Kroatia. Store deler av befolkningen synes å ha kjennskap til korrupsjon i form av å ha betalt, eller kjenne til andre som har betalt eller mottatt, bestikkelser for å oppnå eller fremskynde offentlige tjenester.

Funnene fra en undersøkelse som ble gjennomført av FN-kontoret for narkotika og kriminalitet (UNODC) i 2011, viste at på årsbasis, hadde over 18 prosent av den kroatiske befolkningen i alderen 18-64 blitt utsatt for én eller flere direkte eller indirekte oppfordringer til å bestikke en offentlig ansatt for å motta en tjeneste. UNODC kommenterte at dette kunne dreie seg om bestikkelser for:

*... anything from a medical visit or school enrolment to the issue of a new passport or driving licence but, according to the results of this survey, a significant amount of them are of the dubious variety (UNODC 2011, s. 3).*

Undersøkelsen indikerer videre at svært mange som gir en bestikkelse, gjør det i den hensikt å fremskynde eller forbedre behandling av offentlige intanser:

*... the existence of deficiencies and bottlenecks in the public sector is confirmed by the fact that more than a third of citizens (35%) who participate in a bribery act do so to speed up a procedure, while almost one in five (18%) does so to receive better treatment (UNODC 2011, s. 4).*

Omtrent 30 % av tilfellene dreier seg om bestikkelser av polititjenestemenn (UNODC 2011, s. 4).

Det er viktig å poengtere at korrupsjon som beskrevet ovenfor dreier seg om *raskere utstedelse av ekte dokumenter med ekte opplysninger*.

Det er også viktig å påpeke at ikke alle områder av offentlig forvaltning nødvendigvis er berørt, og at der det forekommer ulovlige transaksjoner vil disse variere i størrelsesorden og alvorlighetsgrad sett opp mot hvilken tjeneste som etterspørres/ tilbys. Det er også slik at offentlige tjenester er fullt ut tilgjengelige uten at ytelsen krever en bestikkelse; en bestikkelse gis, som allerede poengtert, gjerne for å unngå kø, venteliste eller lang saksbehandlingstid.

Det foreligger for eksempel ikke opplysninger som tilsier at bestikkelser eller andre former for korrupsjon er utbredt i tilknytning til selve registreringen av fødsler, ekteskap/sivilstatus og dødsfall, eller ved innrapportering av data til det sentrale folkeregisteret og dets underkontorer. Ønsker man å få utstedt ekte dokumenter med ekte opplysninger, og kan akseptere normal behandlingstid,<sup>10</sup> er insentivet for korrupsjon lavt: folkeregistreringskontorene er lett tilgjengelige, og det er etablert oversiktlige rutiner om registrerings- og søknadsprosedyrer samt behandlingstid. Såfremt en person er fødselsregistrert og kan fremlegge nødvendige underlagsdokumenter, skal vedkommende heller ikke ha særskilte vanskeligheter med å anskaffe seg kroatiske reise- eller persondokumenter.

---

<sup>10</sup> Som regel er behandlingstiden under 30 dager; se aktuelle lovverk for spesifikke og lovpålagte behandlingsfrister.

## 5.2 DOKUMENTFORFALSKNING

Landinfo har liten konkret kjennskap til omfanget av ekte dokumenter med manipulerte opplysninger eller totalforfalskede dokumenter fra Kroatia. Organisert kriminalitet i regionen knyttet til ulike former for smugling av for eksempel sigaretter, narkotika og mennesker vil imidlertid kunne indikere at det finnes miljøer som både kan ha interesse av å bruke og å produsere slike dokumenter. Behovet for totalt forfalskede dokumenter blir imidlertid, slik Landinfo ser det, antagelig mindre dersom det er mulig å få utstedt ekte dokumenter med falskt innhold mot bestikkelse.

Innføringen av moderne registreringssystemer, elektronisk tilkøpling mellom offentlige etater for kontroll og bruk av ID-opplysninger og underlagsdokumenter, samt innføringen av biometriske pass i 2009 antas å ha gjort det betydelig vanskeligere å forfalske eksempelvis reisedokumenter.

## 6. REFERANSER

### Skriftlige kilder

- AKD, dvs. Agencija za komercijalnu djelatnost (u.å.a). *e-ID Card*. Zagreb: AKD. Tilgjengelig fra <http://www.akd.hr/?p=1537&lang=en#1297> [lastet ned 4. januar 2012]
- AKD (u.å.b). *e-Passport*. Zagreb: AKD. Tilgjengelig fra <http://www.akd.hr/?p=1537&lang=en#1537> [lastet ned 12. desember 2011].
- Croatian Times (2011, 8. desember). New biometric passports introduced. *Croatian Times*. Tilgjengelig fra [http://www.croatiantimes.com/news/General\\_News/2010-01-18/8363/New\\_biometric\\_passports\\_introduced](http://www.croatiantimes.com/news/General_News/2010-01-18/8363/New_biometric_passports_introduced) [lastet ned 19. desember 2011]
- [Den kroatiske ambassaden i Berlin] (u.å.). *Putovnica [Pass]*. Berlin: Veleposlanstvo Republike Hrvatske u SR Njemačkoj, Berlin [Den kroatiske ambassaden i Tyskland, Berlin]. Tilgjengelig fra <http://de.mvp.hr/?mh=161&mv=975> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Den kroatiske ambassaden i London] (u.å.a). *Upis djeteta rođenog u inozemstvu mlađeg of 18 godina u maticu rođenih i knjigu državljana Republike Hrvatske [Registrering av barnet ditt, født i utlandet og yngre enn 18 år, i det kroatiske fødsels- og folkeregisteret]*. London: Embassy of the Republic of Croatia in London, United Kingdom. Tilgjengelig fra <http://uk.mvp.hr/?mh=21&mv=2442> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Den kroatiske ambassaden i London] (u.å.b). *Upute za izradu putovnice [Passinstruks]*. London: Embassy of the Republic of Croatia in London, United Kingdom. Tilgjengelig fra <http://uk.mvp.hr/?mh=21&mv=2310> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Den kroatiske ambassaden i Pretoria] (u.å.). *Consular Affairs. Information for Croatian Citizens*. Pretoria: Embassy of the Republic of Croatia in Pretoria, South Africa. Tilgjengelig fra <http://za.mfa.hr/?mh=331&mv=1997&id=1639> [lastet ned 22. desember 2011]
- [Den kroatiske ambassaden i Sarajevo] (u.å.). *Putovnica [Pass]*. Sarajevo: Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini, Sarajevo [Den kroatiske ambassaden i Bosnia-Hercegovina, Sarajevo]. Tilgjengelig fra <http://ba.mvp.hr/?mh=138&mv=894> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Den kroatiske ambassaden i Washington, D.C.] (u.å.). *Consular Affairs. Applying for Croatian Citizenship*. Washington, D.C.: Embassy of the Republic of Croatia in Washington, D.C., USA. Tilgjengelig fra <http://us.mfa.hr/?mh=185&mv=3351#ordering> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.a). *Isprave iz državnih matica [Dokumenter fra statlige registre]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.uprava.hr/default.aspx?id=661> [lastet ned 2. januar 2012]

- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.b). *Matica rođenih [Fødselsregisteret]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.uprava.hr/default.aspx?ID=658> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.c). *Matica umrljih [Registeret over dødsfall]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.uprava.hr/default.aspx?id=660> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.d). *Matični uredi u RH [Folkeregistreringskontorer i Republikken Kroatia]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.uprava.hr/default.aspx?id=10990> [lastet ned 2. januar 2012]
- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.e). *Uvid u maticu rođenih i knjigu državljana [Innsyn i fødsels- og folkeregisteret]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <https://www.appluprava.hr/os92b2/> [lastet ned 9. januar 2012]
- [Departementet for offentlig administrasjon] (u.å.f). *Matica vjenčanih [Ekteskapsattest]*. Zagreb: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske [Departementet for offentlig administrasjon i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.uprava.hr/default.aspx?id=659> [lastet ned 2. januar 2012]
- DISCS, dvs. Document Information System Civil Status (u.å). *Civil Status Documents. Croatia*. Haag: Immigratie- en Naturalisatiedienst.  
Betalingstjeneste. Tilgjengelig via Landdatabasen.
- EU-kommisjonen (2011, 9. november). *Croatia 2011 Progress Report*. Brussel: EU Commission. Tilgjengelig fra [http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key\\_documents/2011/package/hr\\_rapport\\_2011\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2011/package/hr_rapport_2011_en.pdf) [lastet ned 4. januar 2012]
- FENA, dvs. Federal News Agency (2011, 26. oktober). BiH Presidency ratifies agreement on dual citizenship with Croatia. *FENA*. Tilgjengelig fra [http://www.fena.ba/Public2\\_En/Category.aspx?news\\_id=FSA998887](http://www.fena.ba/Public2_En/Category.aspx?news_id=FSA998887) [lastet ned 21. desember 2011]
- [Finansdepartementet] (u.å.). *10 stvari koje trebate znati o OIB-u [10 ting du bør vite om OIB]*. Zagreb: Republika Hrvatska Ministarstvo Financija [Republikken Kroatiens Finansdepartement]. Tilgjengelig fra <http://www.oib.hr/oib10stvari.aspx> [lastet ned 3. januar 2012]
- iDABC, dvs. Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens (2009, juli). *eID Interoperability for PEGS: Update of Country Profiles study. Croatian country profile*. Brussel: iDABC European eGovernment Services. Tilgjengelig fra <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc2955.pdf?id=32299> [lastet ned 9. januar 2012]

IDABC er et prosjekt styrt av EU-kommisjonens Director-General for Informatics, som blant annet har fokusert på ulike løsninger i europeiske land for modernisering av informasjonsteknologi og statlige elektroniske tjenestetilbud. Prosjektet var operativt i perioden 2005-2009, og resultater samt landrapporter m.m. kan gjenfinnes her på EU-kommisjonens hjemmesider <http://ec.europa.eu/idabc/en/chapter/3.html>.

- [Innenriksdepartementet] (u.å.a). *Državljanstvo [Statsborgerskap]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/1164.aspx> [lastet ned 19. desember 2011]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.b). *Instructions for Alien's Identity Cards Issuing Procedures*. Zagreb: Republic of Croatia Ministry of Interior. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/30359.aspx> [lastet ned 4. januar 2012]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.c). *Izgleđ osobne iskaznice [Hvordan identitetskortet ser ut]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/71.aspx> [lastet ned 4. januar 2012]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.d). *Osobne isprave [Personlige dokumenter]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/main.aspx?id=1159> [lastet ned 22. desember 2011]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.e). *Osobna iskaznica [Identitetskort]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.mup.hr/42.aspx> [lastet ned 3. januar 2012]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.f). *Putovnica [Pass]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.mup.hr/44.aspx> [lastet ned 19. desember 2011]
- [Innenriksdepartementet] (u.å.g). *Upute o proceduri: Izdavanje osobne iskaznice [Prosedyre for utstedelse av identitetskort]*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske [Innenriksdepartementet i Republikken Kroatia]. Tilgjengelig fra <http://www.mup.hr/5337.aspx> [lastet ned 3. januar 2012]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2008, 11. juli). *Croatia: Replacement of Yugoslav passports by Croatian passports; issuing procedures; entry requirements for citizens of neighbouring former Yugoslav republics*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/48d2237bc.html> [lastet ned 12. desember 2011]
- Keesing Documentchecker (u.å.). *Identity Documents. Croatia*. Amsterdam: Keesing Reference Systems.

Betalingstjeneste. Tilgjengelig via Landdatabasen.

- [Lov om forhold mellom Kroatia og kroater utenfor Kroatia 2011] (2011, 21. oktober). *Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske [Lov om forhold mellom republikken Kroatia og kroater utenfor republikken Kroatia]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=41260> [lastet ned 22. desember 2011]
- [Lov om ID-kort] (2002, 23. januar med endringer av 2002). *Zakon o osobnoj iskaznici [Lov om identitetskort]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/91.aspx> [lastet ned 4. januar 2012]
- [Lov om ID-nummer] (2008, mai). *Zakon o osobnom identifikacijski broju [Lov om personlig identifikasjonsnummer]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra [http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008\\_05\\_60\\_2033.html](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_60_2033.html) lastet ned 3. januar 2012]
- [Lov om personnummer] (1992, februar). *Zakon o matičnom broju [Lov om personnummer]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra [http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1992\\_02\\_9\\_145.html](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1992_02_9_145.html) [lastet ned 11. januar 2012]
- [Lov om personnummer - endringer] (2002). *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o matičnom broju [Lov om endringer i lov om personnummer]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra [http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002\\_06\\_66\\_1126.html](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002_06_66_1126.html) [lastet ned 11. januar 2012]
- [Lov om reisedokumenter] (1999, 30. juni). *Zakon o putnim ispravama hrvatskih državljana [Lov om reisedokumenter for kroatiske borgere]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/98.aspx> [lastet ned 12. desember 2011]
- [Lov om reisedokumenter - endringer av 2002] (2002, 11. november). *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana [Lov om endringer i lov om reisedokumenter for kroatiske borgere]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/98.aspx> [lastet ned 12. desember 2011]
- [Lov om reisedokumenter - endringer av 2005] (2005, 6. april). *Zakon o izmjenama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana [Lov om endringer i lov om reisedokumenter for kroatiske borgere]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/98.aspx> [lastet ned 12. desember 2011]
- [Lov om reisedokumenter - endringer av 2009] (2009, 23. juni). *Zakon o izmjenama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana [Lov om endringer i lov om reisedokumenter for kroatiske borgere]*. Zagreb: Hrvatski Sabor [Det kroatiske parlamentet]. Tilgjengelig fra <http://mup.hr/98.aspx> [lastet ned 12. desember 2011]
- Ragazzi, F. & Štiks, I. (2010, april). *EUDO Citizenship Observatory report on Croatia*. Firenze: EUDO Citizenship Observatory. Tilgjengelig fra <http://eudo-citizenship.eu/docs/CountryReports/Croatia.pdf> [lastet ned 20. desember 2011]



- Southwick, K. & Lynch, M. (2009, mars). *Nationality Rights for All: A Progress Report and Global Survey on Statelessness*. Washington, D.C.: Refugees International. Tilgjengelig fra <http://www.refintl.org/policy/in-depth-report/nationality-rights-all> [lastet ned 4. januar 2012]
- [Statsborgerskapsloven] (1991, 8. oktober) (med endringer av 1992 og 1993). *Law on Croatian Citizenship*. Zagreb: Parliament of the Republic of Croatia. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b4dc14.html> [lastet ned 21. desember 2011]
- Stjepanovic, D. (2011, 31. oktober). *Bosnia and Herzegovina Ratifies Agreement on Dual Citizenship with Croatia*. Firenze: EUDO Citizenship Observatory. Tilgjengelig fra <http://eudo-citizenship.eu/citizenship-news/519-bosnia-herzegovina-dual-citizenship-croatia> [lastet ned 20. desember 2011]
- UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2011). *Corruption in Croatia: Bribery as experienced by the population*. Wien: UNODC. Tilgjengelig fra [http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Croatia\\_corruption\\_report\\_web\\_version.pdf](http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Croatia_corruption_report_web_version.pdf) [lastet ned 8. desember 2011]
- U.S. Department of State (2011, 8. april). *2010 Human Rights Report: Croatia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/eur/154418.htm> [lastet ned 9. januar 2012]
- U.S. Department of State (u.å.). *Croatia Reciprocity Schedule: Documents Croatia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs. Tilgjengelig fra [http://travel.state.gov/visa/fees/fees\\_5455.html?cid=9160](http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=9160) [lastet ned 4. januar 2012]
- Wikipedia. *Unique Master Citizen Number* (sist endret 25. september 2011). Tilgjengelig fra [http://en.wikipedia.org/wiki/Unique\\_Master\\_Citizen\\_Number](http://en.wikipedia.org/wiki/Unique_Master_Citizen_Number) [lastet ned 13. januar 2012]